

Huvudman

Värmdö Tekniska Utbildningar AB VTU
Organisationsnummer 556383-6757
anne.soderstrom@aprendere.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Motorsportgymnasiet Anderstorp i Gislaveds kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Värmdö Tekniska Utbildningar AB VTU att senast **måndag den 6 november 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd, tillgång till specialpedagogisk kompetens och psykolog samt användning av mobiltelefoner i undervisningen. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Värmdö Tekniska Utbildningar AB VTU inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Värmdö Tekniska Utbildningar AB VTU ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. För varje anmälan om behov av

särskilt stöd som inkommer till rektorn ska rektorn se till att starta en utredning. Rektorn ska dokumentera för vilka elever sådana anmälningar inkommit under perioden 10 april till 31 oktober 2023 samt vilket datum utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 och 8 §§ skollagen).

2. Se till att samråd med elevhälsan sker i varje utredning om behov av särskilt stöd om det inte är uppenbart obehövt. En förteckning över de utredningar där samråd med elevhälsan under perioden 10 april till 31 oktober 2023 bedömts uppenbart obehövt ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 och 8 §§ skollagen).
3. Se till att ett beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram tas efter varje avslutad utredning av behov av särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera för vilka elever sådana beslut fattats under perioden 10 april till 31 oktober 2023. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen).
4. Se till att det av varje elevs åtgärdsprogram framgår vilket behov eleven har av särskilt stöd och hur behovet ska tillgodoses. Se även till att det framgår när åtgärdsprogrammet är beslutat och av vem, samt när åtgärderna ska följas upp, utvärderas och vem som är ansvarig för detta. Samtliga åtgärdsprogram som varit aktuella för någon av skolans elever under perioden 10 april 2023 till 31 oktober 2023 ska lämnas till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 9 § skollagen).

Tillgång till specialpedagogisk kompetens och psykolog

1. Se till att skolan har tillgång till specialpedagogisk kompetens samt psykolog (2 kap. 25 § skollagen).

Användning av mobiltelefoner i undervisningen

1. Se till att mobiltelefoner endast används i undervisningen enligt lärarens instruktioner. I det ingår att vid minst ett tillfälle innan under perioden 10 april till 31 oktober 2023 informera samtliga lärare om skollagens krav gällande hanteringen av mobiltelefoner i undervisningen. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt hur och när denna information har förmedlats. Denna dokumentation ska lämnas in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 30 april 2023 (2 kap. 34 § samt 5 kap. 4 a § skollagen).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Värmdö Tekniska Utbildningar AB VTU en anmärkning avseende brister rörande ändringar och rättelser i betygskatalog samt skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning. Värmdö Tekniska Utbildningar AB VTU ska senast **måndag den 6 november 2023** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser vilka lärare som får undervisa samt extra anpassningar och anmälan av elevers behov av särskilt stöd.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:823) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har genomfört en tillsyn av Motorsportgymnasiet Anderstorp med huvudmannen Värmdö Tekniska Utbildningar AB VTU.

Motorsportgymnasiet Anderstorp är en gymnasieskola som erbjuder Fordons- och transportprogrammet. Vid tidpunkten för tillsynen hade skolan 93 elever inskrivna.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Motorsportgymnasiet Anderstorp följer vissa bestämmelser gällande lärare, elevhälsans kompetenser, mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning, betygskatalog, arbetet mot kränkande behandling samt extra anpassningar och särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt genom lektionsobservationer mellan den 31 januari 2023 och 2 mars 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. åtgärdsprogram, betygskatalog samt skolans plan för elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Utredning av behov av särskilt stöd

Av intervju med rektorn framgår att för en av de elever som är anmälda till rektorn för behov av särskilt stöd så har det inte startats upp någon pedagogisk utredning. För två andra anmälda elever så uppger rektorn att han inte vet om det startats upp någon pedagogisk utredning eller inte. För en fjärde elev, som anmäldes till rektorn för drygt ett år sedan, har den pedagogiska utredningen avstannat och rektorn uppger att skolan "står och stampar".

Elevhälsans tre representanter uppger att de inte vet hur det går till när en utredning om behov av särskilt stöd initieras på skolan. Representanterna uppger vidare att de varken är involverade i arbetet med pedagogiska utredningar eller i arbetet med åtgärdsprogram. En representant uppger dock att hen vid ett tillfälle genomfört ett samtal med en elev innan det beslutades att eleven skulle få ett reducerat program.

Rektorn uppger att skolan tagit hjälp av en extern speciallärare, anställd av en annan huvudman inom koncernen, för att utforma ett åtgärdsprogram.

Beslut om åtgärdsprogram eller att åtgärdsprogram inte ska utarbetas

Av inlämnad dokumentation och intervju med rektorn framgår att tre av skolans elever har aktiva åtgärdsprogram. Av dokumentationen framgår att två av de tre åtgärdsprogrammen beslutades i november 2021 respektive i januari 2023. Det tredje åtgärdsprogrammet är oklart när det beslutades. Åtgärdsprogrammet är daterat i februari 2022 men beslut om åtgärdsprogrammet togs först i mars 2022. Det inlämnade dokumentet/åtgärdsprogrammet är dock skapat först i juni 2022.

Skolinspektionen har tagit del av de två åtgärdsprogrammen, det tredje åtgärdsprogrammet har skolan inte hittat. Istället för det tredje åtgärdsprogrammet har ett dokument med rubriken "Sammanställning" lämnats in. Utformningen av, och innehållet i, den aktuella sammanställningen är snarlik ett av de inlämnade åtgärdsprogrammen. Sammanställningen är inte daterad, men filnamnet innehåller ett datum från november 2021.

Mentorn till en elev, som enligt inlämnad dokumentation anmäldes till rektorn för drygt ett år sedan, uppger att eleven har ett reducerat program. Enligt mentorn har eleven arbetsplatsförlagt lärande istället för att vara på skolan. Mentorn uppger vidare att hen tror att eleven har ett åtgärdsprogram, men att hen inte vet vad det står i det. Rektorn uppger att det varken fattats beslut om att upprätta eller om att inte upprätta något åtgärdsprogram för den aktuella eleven.

Utformning av åtgärdsprogram

Av ett av de två inlämnade åtgärdsprogrammen samt av den ovan nämnda sammanställningen framgår inte vem som är ansvarig för uppföljning respektive utvärdering av de åtgärder som anges i åtgärdsprogrammet och sammanställningen. Av åtgärdsprogrammet samt sammanställningen framgår inte heller vem som har beslutat om åtgärdsprogrammet och åtgärderna i sammanställningen. I både åtgärdsprogram och sammanställning saknas även överklagandehänvisning.

Mentorn för två av eleverna med aktiva åtgärdsprogram uppger att elevernas respektive åtgärdsprogram inte har utvärderats. Rektorn uppger dock att ett av åtgärdsprogrammen har utvärderats, men rektorn vet inte när. Av inlämnad dokumentation framgår att dessa två åtgärdsprogram upprättades i november 2021 respektive i mars 2022.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas

och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

En elev i gymnasieskolan kan befrias från undervisning i en eller flera kurser eller gymnasiearbetet om eleven önskar det och har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på något annat sätt. Reducerat program beslutas inom ett åtgärdsprogram (9 kap. 6 § gymnasieförordningen [2010:2039])

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Motorsportgymnasiet Anderstorp inte uppfyller författningarnas krav avseende utredning av behov av särskilt stöd, beslut om åtgärdsprogram och utformning av åtgärdsprogram.

Av Skolinspektionens utredning framgår att utredningar inte alltid startas efter anmälan om behov av särskilt stöd. Det framgår vidare att inte heller beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller inte alltid tas. Bland annat framgår det att ingen utredning har startats för en anmäld elev och att det är osäkert om det startats utredningar för två andra elever. Det framgår även att en elev har reducerat program utan att detta beslutats i ett åtgärdsprogram. Vidare framgår det att elevhälsans kompetenser inte deltar i arbetet med pedagogiska utredningar eller i arbetet med åtgärdsprogram.

Av Skolinspektionens utredning framgår vidare att skolan inte kan hitta ett av skolans tre åtgärdsprogram. Istället har ett dokument med rubriken "Sammanställning" lämnats in. Eftersom utformningen av, och innehållet i, den aktuella sammanställningen är snarlik ett av de inlämnade åtgärdsprogrammen tolkar Skolinspektionen i detta fall "Sammanställningen" som ett åtgärdsprogram.

Innehållet i åtgärdsprogram är reglerat i skollagen. Två av tre av skolans åtgärdsprogram uppfyller inte författningsskraven i fråga om utformning. Skolinspektionens utredning visar att för två av tre åtgärdsprogram framgår inte vem som fattat beslut om åtgärderna i respektive åtgärdsprogram. Det framgår inte heller vem som är ansvarig för uppföljning respektive utvärdering av åtgärderna. Vidare saknar de båda åtgärdsprogrammen överklagandehänvisning och korrekt datum. Det framgår även att minst ett av de två åtgärdsprogrammen som upprättades i december 2021 respektive någon gång under vårterminen 2022 ännu inte har utvärderats. För det åtgärdsprogram som kanske utvärderats saknas uppgift om när detta i så fall skedde.

Tillgång till specialpedagogisk kompetens och psykolog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Specialpedagogisk kompetens

Av inlämnad dokumentation samt av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår det att skolan sedan juni 2022 saknar tillgång till specialpedagogisk kompetens. Det framgår vidare att skolan försökt rekrytera en specialpedagog utan att lyckas.

Rektorn uppger att en person med specialpedagogisk kompetens skulle kunna ge skolan ett annat perspektiv på de elever som behöver stöd, och att det perspektivet nu saknas. Han uppger att eleverna med hjälp av en specialpedagog hade kunnat få ett mer riktat stöd i undervisningen. Vidare uppger han att pedagogerna skulle behöva mer stöd och möjlighet att behöva bolla idéer kring de elever som behöver stöd, samt att han som ny som rektor hade behövt hjälp av en specialpedagog.

En av elevhälsans representanter uppger att eleverna på skolan inte är studiemotiverade, men att eleverna med hjälp av en specialpedagog nog skulle kunna komma längre kunskapsmässigt än vad de gör idag. Av intervjun med elevhälsans representanter framgår vidare att fokus på EHT-möten (elevhälsoteamet) är på elevernas mående medan det pedagogiska och specialpedagogiska perspektivet saknas.

Rektorn uppger att skolan vid två tillfällen har tagit hjälp av en extern speciallärare, anställd av en annan huvudman inom koncernen. Rektorn uppger att den externa specialläraren har hållit en föreläsning kring extra anpassningar och särskilt stöd samt även hjälpt till att formulera ett åtgärdsprogram. Av yttrande från huvudmannen framgår att syftet med föreläsningen att stödja pedagogerna med en pedagogisk kartläggning inför eventuellt åtgärdsprogram för en specifik elev.

Psykolog

Av inlämnad dokumentation framgår att skolan har ett avtal med en psykolog. Av avtalet framgår att psykologen kan tillhandahålla skolpsykologiska utredningar via konsultuppdrag. Avtalet tecknades 2018. I intervju uppger psykologen att avtalet innebär att skolan kan ringa hen när de behöver, men att skolan inte hört av sig sedan våren 2022. Psykologen uppger vidare att hen överhuvudtaget inte har arbetat med skolan under läsåret 2022/23.

Kuratoren och skolsköterskan, som började sina uppdrag på skolan i augusti 2023, säger att de inte har haft någon kontakt med psykologen eller känt till att psykologen fanns. Rektorn uppger att det kan stämma att psykologen inte har arbetat med skolan under läsåret 2022/23.

Av skolans plan för elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete framgår att psykologen ska ingå i elevhälsoteamet för konsultation samt för planering av läsårets förebyggande elevhälsoarbete.

Förebyggande och hälsofrämjande arbete

Av inlämnad dokumentation samt intervju med elevhälsans representanter och rektorn framgår det att skolan har en plan för elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. De tre elevhälsorepresentanterna uppger att de inte har tagit del av planen. Rektorn uppger att planen skrevs av tidigare elevhälsopersonal som inte längre arbetar kvar på skolan.

Rektorn uppger vidare att eftersom han är ny så har han inte hunnit sätta igång något förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbete på skolan ännu. Han uppger att vad skolan behöver arbeta med inom det förebyggande och hälsofrämjande arbetet är något som måste arbetas fram på ett "stor EHT" där både psykolog och skolläkare behöver medverka. Han uppger att skolan inte haft något "stor EHT" detta läsår.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses (2 kap. 25 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. Det är också angeläget att samverkan sker med övrig hälso- och sjukvård samt med socialtjänsten. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som t.ex. arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning m.m. Elevhälsa har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor (Prop. 2009/10:165 s. 276).

I förarbetena anges vidare att den omständigheten att det skrivs fram att det ska finnas tillgång till yrkeskategorierna psykolog och kurator dock inte hindrar att kommuner och andra huvudmän liksom tidigare kan inrikta och organisera sin elevhälsa efter lokala behov och förutsättningar. (Prop. 2009/10:165 s. 277-278).

I förarbetena anges också att elevhälsan främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande och omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Detta innebär att elevhälsan ska bidra till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Elevhälsan ska också stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål (prop. 2009/10:165 s. 656-657).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Motorsportgymnasiet Anderstorp inte uppfyller författningarnas krav avseende tillgång till specialpedagogisk kompetens och psykolog, samt avseende att elevhälsan främst ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Utredningen visar att skolan saknar tillgång till specialpedagogisk kompetens och psykolog. Skolan har visserligen potentiell tillgång till psykolog i form av skolpsykologiska utredningar via konsultuppdrag. Dock har skolan inte en enda gång under läsåret 2022/23 använt psykologen. Detta då ingen från skolan kontaktat psykologen eller på annat sätt använt sig av den potentiella tillgången. Vidare har skolan ingen person med specialpedagogisk kompetens anställd. Skolan har vid två enstaka tillfällen tagit hjälp av en speciallärare anställd av en annan huvudman. Ingen av dessa två kompetenser kan vid något tillfälle anses aktivt ha deltagit i den samlade elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Av utredningen framgår att det på skolan inte finns praktiska möjligheter för att en samlad elevhälsa ska kunna arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Detta då skolan saknar tillgång till både specialpedagogisk kompetens och psykolog.

Användning av mobiltelefoner i undervisningen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid flera av Skolinspektionens lektionsobservationer använde elever mobiltelefoner under större delen av lektionstiden. Eleverna arbetade under denna tid inte med något av det som lektionstiden var avsedd för. Lärare som undervisade vid de aktuella lektionerna uppger att de inte hade instruerat eleverna att använda mobiltelefonerna. Lärarna uppger vidare att ingen elev vid de aktuella lektionerna hade tillåtelse att använda mobiltelefonerna som extra anpassning, särskilt stöd eller av något annat skäl.

Lärare uppger att mobiltelefoner används på deras lektioner trots att eleverna inte getts tillåtelse till detta. Lärare uppger vidare att eleverna vet att mobiltelefonerna inte ska användas under lektionstid då detta står i ordningsreglerna.

Rektorn uppger att frågan om eleverna ska få använda mobiltelefoner under lektionerna eller inte har varit en het potatis. Detta eftersom mobiltelefonerna, enligt rektorn, är ett viktigt verktyg i vissa moment i fordonsämnena. Enligt rektorn har lärarna kommit överens om att mobiltelefonerna ska samlas in om de stör och att lärarna ska anteckna om eleven får ha mobiltelefonen som extra anpassning.

Rättslig reglering

Vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller utgör extra anpassningar eller särskilt stöd. Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en

lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall (5 kap. 4 a § skollagen).

En skola präglad av trygghet och studiero är en rättighet för alla elever och en grundläggande förutsättning för lärande och utveckling. För att främja elevers kunskapsutveckling anser regeringen att det är centralt att säkerställa en lärmiljö som ger eleverna de bästa förutsättningarna till lärande där elevernas uppmärksamhet i största möjliga utsträckning riktas mot det som är syftet med undervisningen. Privat användning av mobiltelefoner bör inte förekomma under lektioner. Förutom att den elev som använder mobiltelefonen inte använder lektionstiden till lärande så kan elevens användning av mobiltelefonen störa andra elevers koncentration och därmed utgöra ett hinder i deras lärande (Prop. 2021/22:160 sid. 99–100).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att säkerställa att mobiltelefoner endast används i undervisningen enligt lärarens instruktioner eller om de utgör extra anpassningar, särskilt stöd eller om det annars finns särskilda skäl.

Utredningen visar att elever under lektionstid använder mobiltelefoner till andra ändamål än det som läraren instruerat om och att det vid vissa lektioner, för vissa elever, sker under större delen av lektionstiden.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Värmdö Tekniska Utbildningar AB VTU verksamhet vid Motorsportgymnasiet Anderstorp uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd, tillgång till specialpedagogisk kompetens och psykolog, samt användning av mobiltelefoner. Det finns därför skäl att förelägga Värmdö Tekniska Utbildningar AB VTU att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Ändringar och rättelser i betygs katalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I skolans betygs katalog är ett antal betyg överstrukna och ersatta med andra betyg. Av betygs katalogen framgår inte vem som strukit över betygen eller vem som ersatt dem. Det framgår inte heller när detta skett eller varför. Några av de överstrukna betygen är helt täckta och det går inte längre att se vilket det ursprungliga betyget var.

De lärare som signerat de ursprungliga betygen uppger olika anledningar till att respektive betyg strukits över och ersatts. Två lärare uppger att de har skrivit fel betyg och att betygen sedan rättats. Tre andra lärare uppger att de inte känner till varför betygen som de skrivit under har ändrats. En lärare uppger att de två betyg som hen skrivit under ändrats utifrån att eleverna har genomgått provningar. Läraren uppger att de ursprungliga betygen beslutades när eleverna gick i årskurs 1. Eleverna genomförde sedan provningar i årskurs 2 och efter detta ändrades betygen.

Av intervju med lärare framgår att för att ändra ett betyg så går läraren till administratören och talar om att ändringen ska göras. Sedan ordnar administratören så att betygen blir ändrade.

Både lärare och rektorn uppger att det inte finns någon annan form av dokumentation kring de ändringar och rättningar av respektive betyg som gjorts än de överstrykningar som framgår av betygskatalogen. Lärare uppger att de ändrade betygen inte signeras.

Huvudmannen uppger följande i sitt yttrande över Skolinspektionens protokoll. I skolans digitala system och manuellt via betygskatalogen skrivs det in av administratören att det görs en betygsändring. Datum och lärare antecknas.

Rättslig reglering

Betyg ska utfärdas skriftligt (3 kap. 18 § skollagen).

Ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövligt. Vid rättelse ska ett nytt skriftligt betyg utfärdas och den oriktiga betygshandlingen om möjligt förstöras (3 kap. 19 § skollagen).

Finner den eller de som har fattat ett beslut om betyg att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att betyget sänks (3 kap. 20 § skollagen).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs (8 kap. 8 § gymnasieförordningen).

Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog [SKOLFS 2011:123]).

Betyg efter provning ska framgå av betygskatalogen. Om eleven har ett betyg i kursen sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå (12 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog).

Rättelser och ändringar ska anges i betygs katalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras på samma sätt som anges i 7 §. Det ska framgå av betygs katalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad (15 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att ändringar och rättelser i Motorsportgymnasiet Anderstorps betygs katalog inte skett i överrensstämmelse med författningarnas krav.

Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur, detta gäller även ändringar och rättningar. Vidare ska information tillfogas om huruvida det rör sig om ändringar eller rättelser. Utredningen visar att inget av detta har skett i skolans betygs katalog, med undantag för att ändringen av ett betyg som signerats.

Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå av betygs katalogen. Även när en elev får ett nytt betyg efter prövning så ska såväl det gamla som det nya betyget framgå av betygs katalogen. Utredningen visar att i skolans betygs katalog är vissa av de gamla betygen helt dolda av överstrykningar.

Skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med rektorn framkommer att skolan inte har någon skriftlig rutin för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rektorn hänvisar dock till följande skrivning som återfinns i skolans ordningsregler: "sätta mobil på ljudlöst och/eller lämna den i 'mobillådan' vid lektionens start".

Rättslig reglering

Det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rektorn beslutar om sådana rutiner (5 kap. 4 e § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att det i rutinerna bör framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, t.ex. hur föremålen ska förvaras på ett tryggt sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Rutinerna bör även omhänderta sådana aspekter som att det inte ska föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka (Prop. 2021/22:160 sid. 127).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister gällande skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning.

Varje skolenhet ska ha skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Utredningen visar att Motorsportgymnasiet Anderstorp inte har sådana skriftliga rutiner.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Värmdö Tekniska Utbildningar AB VTU verksamhet vid Motorsportgymnasiet Anderstorp uppfyller inte författningarnas krav vad gäller ändringar och rättelser i betygskatalog samt skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning. Utredningen visar att ändringar och rättningar av betyg i betygskatalogen inte sker i enlighet med författningarnas krav, men även att lärarna kan ange skäl till flertalet ändringar. Vidare visar utredningen att skolan visserligen saknar skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning, men att skolan har en skrivning i ordningsreglerna kring hanteringen av mobiltelefoner. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela ange Värmdö Tekniska Utbildningar AB VTU en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Vilka lärare som får undervisa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inlämnad dokumentation samt av intervju med lärare och rektorn framgår det att en person som saknar lärarlegitimation undervisar i ämnena svenska, engelska samt i idrott och hälsa. Det framgår att personen undervisar i kurserna svenska 1, svenska 2, svenska 3, svenska som andra språk 1, svenska grund, svenska som andra språk grund, idrott och hälsa 1, engelska 5, engelska 6 och engelska grund. Personen uppger att hen arbetet på skolan ganska precis ett år och att hen inte har någon lärarutbildning.

Av inlämnad dokumentation framgår att skolan gjort ett försök att rekrytera behörig lärare för ovanstående ämnen under vårterminen 2022. Rektorn uppger att den person som nu är anställd var den mest meriterade sökande. Rektorn uppger att personen tidigare arbetat som resurs, vikarie och elevstöd samt att personen har god förmåga att skapa relationer. Av inlämnad dokumentation framgår att personen anställdes som lärare den 7 juni 2022. Rektorn uppger att

han inte vet varför personen anställdes redan tidigt i juni och varför inte ytterligare tid användes för rekrytering.

Av intervju med rektorn framgår vidare att personen fram till februari 2023 endast undervisade i engelska samt idrott och hälsa, men att personen i februari 2023 tog över undervisningen även i ämnet svenska efter en kollega som valt att avsluta sin provanställning. Den 31 januari 2023 uppgav den dåvarande rektorn att skolan kommer att behöva rekrytera en ny lärare för ämnet svenska men att rekryteringen ännu inte påbörjats. Den 2 mars 2023 uppger nuvarande rektorn att rekrytering ännu inte har påbörjats, men att rektorn hoppas på att hinna lägga ut en annons dagen efter intervjun.

Av inlämnad dokumentation samt av intervju med lärare och rektorn framgår vidare att läraren som undervisar i historia 1a är legitimerad, men saknar behörighet för att undervisa i ämnet historia. Det framgår vidare att det inför eller under läsåret 2022/23 inte gjorts försök att rekrytera behörig lärare till kursen i historia. Rektorn uppger att rekryteringsförsök inte gjorts eftersom läraren som undervisar i historia är behörig i de övriga kurser som hen undervisar i.

Av inlämnad dokumentation samt av intervjuer med lärare och rektorn framgår att det inte finns någon annan lärare på skolan som är behörig att undervisa i ämnena svenska, engelska, historia samt i idrott och hälsa.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får som huvudregel bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

En legitimerad lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 15 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. Enligt bestämmelsens andra stycke får en sådan person bedriva undervisning under högst ett år i sänder (2 kap. 18 § första stycket skollagen).

I förarbeten till bestämmelsen anges följande. För att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop. 2009/10:165, s. 268f). Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det (prop. 2010/11:20 s. 84f). Beträffande bestämmelsens andra stycke anges att en person som enligt huvudregeln inte får

användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165, s. 653).

I förarbetena anges att syftet med särskilda beslut av huvudmannen om undantag från regeln om användning av lärare efter viss tid är att andelen undervisning som bedrivs av lärare som saknar rätt utbildning för denna undervisning ska minska. Alla elever och barn har rätt till undervisning av god kvalitet och undervisningen ska därför, som ovan nämnts, i första hand skötas av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver (prop. 2009/10:165, s. 269, se även prop. 2010/11:20, s. 41 f.).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framkommer att det vid Motorsportgymnasiet Anderstorp finns en lärare som saknar legitimation och behörighet för den undervisning hen bedriver. Huvudmannen försöker regelbundet rekrytera legitimerade och behöriga lärare till skolenheten. Skolinspektionen bedömer därför att det av utredningen inte framkommer annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar och anmälan av elevers behov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inlämnad dokumentation samt av intervjuer med lärare och rektorn framgår att elever som befaras inte uppfylla de betygsriterier som minst ska uppfyllas ges stöd i form av extra anpassningar. Av dokumentationen samt av intervjuerna framgår exempel på extra anpassningar som elever vid skolan är i behov och ges. Exempelvis att få redovisa muntligt, få muntliga instruktioner eller få hjälp att komma igång med uppgifter.

Av intervju med rektorn framgår det att elever som befaras inte komma att uppfylla de betygsriterier som minst ska uppfyllas, trots att de getts stöd i form av extra anpassningar, anmäls till rektorn. Rektorn uppger att detta sker på onsdagsmötena. Enligt rektorn pratar rektorn och lärarna vid dessa möten om vilka elever som av en eller annan anledning behöver lyftas vidare till elevhälsan.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta

anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga (3 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av enhetschefen Anna Bergqvist

Utredaren Anne-Charlotte Ramsthaler har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Terese Westin medverkat.